

رصد

بررسی تحرکات غرب در حوزه مهدویت و آخرالزمان گرایی
شماره هجدهم | تابستان ۱۴۰۴

سخن سردبیر

بسم الله الرحمن الرحيم

«مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا»^۱

شاید برخی مسلمانان محافظه کار و «قاعدان زمانه» در این اندیشه خام باشند که اسلام و کفر روزی سلاح مبارزه با یکدیگر را بر زمین می گذارند و هر گروهی تنها به دنبال کار خویش رفته و بدین ترتیب آرامش و صلح بر جهان حاکم می شود. شاید ساده لوحانی باشند که خیال کنند نظام شیطانی که روزی لباس فرعونى به تن می کند و با موسی شاخ به شاخ می شود؛ روز دیگر در قامت لشکر اموی به رزم حسین می آید و در صحرای کربلا، عاشورای خونین به راه می اندازد و روز دیگر در نقش رژیم جنایتکار اسرائیل بر علیه مردم مظلوم ولی مقاوم در غزه هر روز رکورد کشتار خویش را به روزرسانی می کند؛ وقتی جبهه حق علم مقاومت را بر زمین نهاده و پرچم سفید صلح (و البته سرسپردگی و فرمانبری!) را بالا ببرد، سودای جهان گشایی و ظلم و فساد را رها می کند و آرام می نشیند. هیئات! نه شیطانی که قسم به ضلالت اولاد آدمی خورده، بدون مطیع ساختن کامل انسان از این میدان کنار می کشد و نه نسخه به روز شده آن یعنی نظام ظلم و استکبار

جهانی، تا طوق بندگی را بر گردن همه ملت ها نیفکند و انسان این زمانه را مجبور به سجده بر بت واره های عصر مدرن نکند، آرام خواهد نشست.

شیعه ای که در مکتب حسینی درس عزت آموخته، هیچ گاه ذلت را نمی پذیرد. ما از حضرت روح الله آموختیم که «ملتى که شهادت دارد، اسارت ندارد» و «ملتى که سالار شهیدان را پیشوا و ایثار و فداکاری را سلاح و شهادت را سبب جاودانگی خود می داند از چه می ترسد و با چه کسی جز خدا معامله می کند؟...»^۲ آری! به قول سردار دل ها، ما ملت امام حسینیم و هیچ گاه پرچم قیام لله و حمایت از مظلومان را بر زمین نخواهیم گذاشت.

باید حواسمان باشد هرکس آرزوی آمدن منجی عالم - حضرت قائم (عج) - را دارد، راه آن قیام است و نه قعود. او وارث خون حسین (ع) است؛ هم از قاتلان حسین و اولاد و اصحاب او در محرم سال ۶۱ هجری انتقام خواهد گرفت و هم از همه ظالمان تاریخ. هرکه را سودای همراهی بقیة الله (عج) است، باید لباس رزم به تن کند و آماده مجاهده باشد. و البته این جهاد دائمی است و سنت همیشگی الهی: «وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ»^۳

۳. سوره محمد آیه ۳۱.

۲. صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۱۹۸.

۱. سوره احزاب آیه ۲۳.

شناسنامه

سردبیر و ناظر محتوایی:

حجت الاسلام والمسلمین زهیر دهقانی آرانی

هیئت تحریریه: مسعود زائری، سرکار خانم ها اسلامی و فاضلی، سید

عبدالقائم تهمایی پور

صفحه آرایی: حامد خاکپور

تهیه شده در: مؤسسه فرهنگی «عصر موعود»

به سفارش معاونت فرهنگ، آموزش و پژوهش

بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج) و آل و اصحاب

سایت: <http://westandmahdism.ir>

ایمیل: westandmahdism@chmail.ir

فهرست مطالب شماره هجدهم

اصد

سخن سردبیر

- دوگانگی ایدئولوژیک غرب: حمایت از اسرائیل و چالش های الهیاتی
- اعتقادات اوانجلیست ها و جنگ ایران و اسرائیل
- روی ویلوزنی، مستشرق جوان و پرکار اسرائیلی
- پروژه های فرهنگی - آموزشی صهیونیسم مسیحی برای آموزش کودکان
- تلاش سیستمی غرب و اسرائیل در بازنمایی خشن از ملت و مذهب ایران

ایران

- پیشوای حسیدی یا منجی موعود یهود؟
- معرفی مراکز اسلام پژوهی و ایران پژوهی در اسرائیل (۱): دانشگاه بار-ایلان

دوگانگی ایدئولوژیک غرب: حمایت از اسرائیل و چالش‌های الهیاتی از پیش‌گویی‌های کتاب مقدس تا منافع استراتژیک غرب

● سرکار خانم‌ها اسلامی و فاضلی

حمایت غرب از اسرائیل، همچون درختی نوپاست که ریشه در خاکِ تفسیرهای دینی نوین مسیحیت از کتاب مقدس دارد و سایه‌اش را بر روی سیاست مدرن غرب گسترانده است. در حالی که مفسران جدید کتاب مقدس به ویژه در میان فرقه پروتستان معتقدند این کتاب - به ویژه بخش آغازین آن یعنی عهد عتیق - از «یهود» به عنوان قومی روحانی و مقدس سخن می‌گوید، از بستر این تفکر با همراهی ایده‌های ناسیونالیستی یهودی و البته تحولات سیاسی قرن بیستم، فرزندان ناخلفی به نام «اسرائیل» زاده شد که پس از چندی رفتار و شعارهای افراطی آن، چالشی الهیاتی برای حامیان غربی‌اش پدید آورد: آیا می‌توان با استناد به متون کتاب مقدس، رفتارهای امروز اسرائیل و نیز سیاست‌های غرب در قبال صهیونیست‌ها را تقدیس و توجیه کرد؟

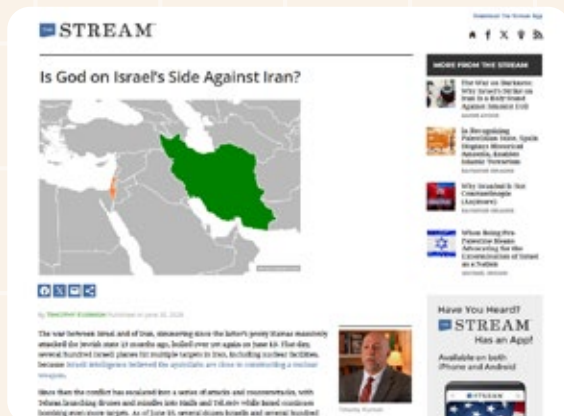

ایده دولت یهودی را به ایشان بقبولاند و رنگ و بوی مذهب را نیز به فعالیت‌های خود اضافه کند.^۱ با این حال، تلاش یکسویه یهودیان در تشکیل اسرائیل بدون پشتوانه و حمایت مذهبی در بخش‌هایی از جامعه مسیحیت راه به جایی نمی‌برد. جالب است بدانیم چند دهه قبل از فراگیر شدن ایده صهیونیسم در میان یهودیان، این باور در میان بخشی از مسیحیان پروتستان و به‌طور خاص اوانجلیست‌ها، مطرح شده و طرفدار پیدا کرده بود. آنان تشکیل دولت اسرائیل و تصرف سرزمین‌های از نیل تا فرات را حلقه‌ای کلیدی در زنجیره رخدادهای دینی آخرالزمانی

دولت مدرن اسرائیل در سال ۱۹۴۸ میلادی، پس از دهه‌ها تلاش جنبش صهیونیسم برای ایجاد یک وطن ملی یهودیان، تأسیس شد. این جنبش که در اواخر قرن نوزدهم شکل گرفته بود، با رهبری افرادی چون تئودور هرتزل، خواهان بازگشت یهودیان به سرزمین فلسطین بود. با آنکه هرتزل برخاسته از تفکر صهیونیسم سکولار مدرن بود و عملاً ایده او نشان‌چندانی از مبانی دینی و ایدئولوژیک نداشت؛ اما به تدریج با نشر عقاید خود و نیز با رایزنی با اشخاص و گروه‌های سرشناس یهودی - از خانواده متمول روچیلد گرفته تا برخی خاخام‌های یهودی همچون آبراهام اسحاق کوک - سعی کرد

1 Michael Stanislawski, Zionism: A Very Short Introduction, Very Short Introduction, pp.22-25.

نه بر اساس تفاسیر بحث برانگیز از تاریخ کتاب مقدس که حتی مسیحیان نیز نمی‌توانند بر سر آن توافق کنند.

دانسته و آن را شرطی ضروری برای بازگشت منجی خود، حضرت عیسی مسیح، معرفی کردند. در حقیقت در نگاه آنان، این تحولات نه صرفاً وقایع سیاسی، بلکه نشانه‌هایی مقدس از نزدیک شدن پایان تاریخ و فرارسیدن بازگشت مسیح تلقی می‌کردند. ایده‌ای که پس از تشکیل رژیم جعلی اسرائیل در سال ۱۹۴۸ میلادی، موجی از خوشحالی و امیدبخشی مذهبی را در میان این گروه مسیحی به ویژه در کشور آمریکا ایجاد نمود و باعث تقویت و تبلیغ همه‌جانبه این ایده در جامعه مذهبی آمریکا گردید.

این تفکر - به همراه علل و اهداف سیاسی و امنیتی غرب از تشکیل رژیم صهیونیستی - در دوران کنونی یکی از مهم‌ترین علل حمایت از اسرائیل در تعدادی از مجامع مذهبی غربی - آمریکایی است که باعث اهمیت اسرائیل در پازل اتفاقات آخرالزمانی شده است.

با این حال، برخی از افراد و جریان‌های بانفوذ در غرب با این نوع نگرش مخالفت کرده و می‌کوشند حمایت از اسرائیل بر پایه ایدئولوژی دینی را مورد نقد و بازبینی قرار دهند. (اگرچه برخی از آنها هنوز حمایت از اسرائیل را وظیفه خود می‌شمارند، ولی وابستگی این حمایت به ایده‌های مذهبی را تخطئه می‌کنند) در ادامه، به چند نمونه از این دیدگاه‌های منتقد می‌پردازیم. افرادی که اگرچه از حامیان سیاسی و حتی مذهبی اسرائیل به حساب می‌آیند، اما منتقد پیوند دین و سیاست در حمایت از اسرائیل هستند.

تیموتی فرنیش و انتقاد از خوانش مذهبی از جنگ ایران و اسرائیل

در میان طیف‌های مختلف حامی اسرائیل، برخی بر این باورند که حمایت از اسرائیل نباید بر پایه باورهای دینی و مذهبی باشد، بلکه لازم است صرفاً بر مبنای ملاحظات سیاسی و راهبردی صورت گیرد. یکی از چهره‌های شاخص این رویکرد، تیموتی فرنیش است که به عنوان یکی از فعالان منتقد اسلام و ایران در غرب شناخته می‌شود.

فرنیش که سوابق نظرات ضداسلامی، ضدشیعی و ضد ایرانی مختلفی در کارنامه خود دارد و نظرات منفی او در موضوع مهدویت نیز از جمله شاخصه‌های نوشتاری اوست، در یکی از جدیدترین مقالات اینترنتی خود که با عنوان «آیا خدا در کنار اسرائیل و علیه ایران است؟»^۲ منتشر شده، ضمن تحلیل جنگ اخیر ایران و اسرائیل چنین می‌نویسد:

من نمی‌گویم ایالات متحده نباید از اسرائیل حمایت کند. ما باید حمایت کنیم. نکته من این است که ما باید این کار را بر اساس مبانی استراتژیک سکولار و سخت انجام دهیم.

فرنیش بر این باور است که هیچ‌یک از آموزه‌های مسیحیت سنتی، ضرورت حمایت از اسرائیل را در چارچوب رویدادهای آخرالزمانی تأیید نمی‌کند. به زعم او، مسئله مالکیت سرزمین فلسطین از سوی یهودیان، موضوعی سیاسی است و نه دینی. بر همین اساس، فرنیش تأکید دارد که باید به جای بهره‌گیری از ادبیات دینی در حمایت از اسرائیل، گفتمان سیاسی را جایگزین ساخت و تلاش کرد تا این رویکرد در فضای عمومی و نخبگانی گسترش یابد.

بروگمان و تلاش برای ارائه تفسیری مقدس و در عین حال انتقادی از اسرائیل

والتر بروگمان^۳ نیز که از برجسته‌ترین و تأثیرگذارترین مفسران عهد عتیق در دنیای معاصر است و در نظریات خود از تشکیل اسرائیل به عنوان وطن امن برای یهودیان قدردانی می‌کند^۴، معتقد است موضوع برگزیدگی یهودیان در کتاب مقدس نه صرفاً امتیازی انحصاری، بلکه مسئولیت و عهده همراه با وفاداری به خداست. او تأکید می‌کند که این مفهوم در طول تاریخ به صورت‌های متفاوتی تفسیر شده است و ادعای برگزیدگی اگر به شکل انحصاری و بدون هیچ قید و شرطی تفسیر شود، می‌تواند به تبعیض، تعارض و خشونت منجر شده و برگزیدگان باید فراتر از این برگزیدگی، مسئولیت و اخلاقی‌مداری نسبت به دیگران را بپذیرند.

در حقیقت بروگمان با تأکید بر جنبه اخلاقی برگزیدگی یهودیان، بر این باور است که حمایت از اسرائیل باید مبتنی بر اصول سیاسی، اخلاقی و انسانی باشد، نه بر تفاسیر ایدئولوژیک دینی که بستر بی‌عدالتی و ناسازگاری با الهیات اصیل مسیحی را فراهم می‌کنند. شاید اقدامات جنایت‌کارانه و وحشیانه رژیم صهیونیستی که توجیه

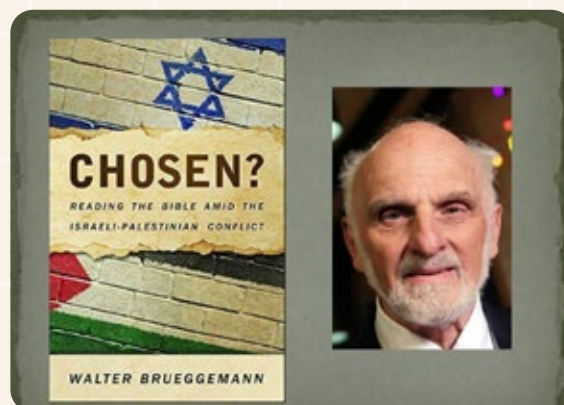
2 <https://stream.org/is-god-on-israels-side-against-iran/>

3. والتر بروگمان (Walter Brueggemann) که در ژوئن ۲۰۲۵ درگذشت، یکی از محققان و متکلمان معروف مسیحیت در آمریکا بود که به واسطه تحقیقات و تفسیرهایش از عهد عتیق معروفیت وسیعی داشت. او در آموزه‌هایش مخالف برداشت‌های مصرف‌گرایانه، ملی‌گرایانه و نژادی‌گری از کتاب مقدس بود.

4 https://medium.com/%40blessedarethebinarybreakers/walter-brueggemann-on-the-relationship-between-biblical-and-modern-israel-505d1e4cd3c7?utm_source=chatgpt.com

لازم به ذکر است در کنار افرادی مانند فرنیش و بروگمان که از حامیان اسرائیل بوده و تنها به نوع و روش این حمایت انتقاد دارند، گروه‌های مختلفی در جهان غرب و مخصوصاً از درون جریان‌های سنتی یهودیان مانند ناتوری کارتا و ساتمارها هستند که منتقد اصل شکل‌گیری اسرائیل بوده و معتقدند تشکیل دولت یهودی قبل از ظهور ماشیح هیچ توجیه دینی و سیاسی به همراه ندارد و هرگونه تلاش برای تأسیس دولت یهودی پیش از ظهور ماشیح، نقض مستقیم اراده الهی است. وجود چنین دیدگاه‌هایی که هم در میان حامیان اولیه اسرائیل و هم مخالفان آن در حال ظهور و رشد است، نشان می‌دهد حتی در درون طیف‌های ظاهراً موافق این رژیم جعلی نیز تردیدها و نقدهای عمیقی نسبت به مبانی دینی ادعایی صهیونیست‌ها و اوانجلیست‌ها وجود دارد؛ امری که به روشنی پایه‌های الهیاتی مورد ادعای آنان را برای مشروعیت‌بخشی به دولت نامشروع اسرائیل به چالش می‌کشد و در مواردی، آن‌ها را از اساس فرومی‌ریزد.

الهیاتی در هیچ‌یک از ادیان الهی برای آن نمی‌توان یافت، دلیل چنین اظهارنظری از بروگمان شده باشد.

والتر بروگمان و کتاب او با عنوان «انتخاب شده؟: مطالعه کتاب مقدس در بنبوحه درگیری اسرائیل و فلسطین»

نمونه‌ای از تظاهرات یهودیان حامی فلسطین و مخالف اسرائیل

منابع

<https://www.benjaminlcorey.com/no-bible-doesnt-command-stand-israel>

<https://www.christianzionism.org/en/whynot-main-page>

<https://www.christianzionism.org/featured-article-dc-book>

<https://stream.org/is-god-on-israels-side-against-iran/>

https://medium.com/%40blessedarethebinarybreakers/walter-brueggemann-on-the-relationship-between-biblical-and-modern-israel-505d1e4cd3c7?utm_source=chatgpt.com

Michael Stanislawski, Zionism: A Very Short Introduction, Very Short Introduction, pp.22-25.

اعتقادات اوانجلیست‌ها و جنگ ایران و اسرائیل

عبدالقائم تهامی

نزاع ریشه‌دار ایران و اسرائیل که غالباً با ارزیابی‌های سیاسی و نظامی همراه بوده، علاوه بر کارگزاران و تحلیل‌گران سیاسی، برخی رجال مذهبی غربی را نیز به میدان کشانده است تا خوانشی مذهبی و ایدئولوژیک از این جنگ ارائه دهند. در این میان، اوانجلیست‌ها که به دلیل اعتقادات خاص خود، از اسرائیل و آشوب‌های آن در غرب آسیا حمایت می‌کنند، نقش برجسته‌ای در اشاعه تفسیر آخرالزمانی از جنگ و خونریزی‌های رژیم صهیونیستی دارند. آنان اسرائیل را ابزار تحقق اراده الهی در پایان تاریخ می‌دانند و باور دارند که تقویت آن، ظهور مسیح را تسهیل خواهد کرد. بدین سبب است که رهبران اوانجلیستی، حمایت مداوم ترامپ از اسرائیل را در بحبوحه جنگ با ایران، می‌ستایند.^۱ در ادامه به دو نمونه از این اظهارنظرها می‌پردازیم:

جذب کرده است.^۲ وی بعد از تجاوز اسرائیل به ایران در ۲۳ خرداد ۱۴۰۴، نبرد مذکور را در چارچوب یکی از پیشگویی‌های کتاب مقدس، بررسی کرده و توصیه‌هایی برای طرفدارانش پیشنهاد می‌دهد.

گرگ لوری و خوانش اوانجلیستی برای توجیه جنایات اسرائیل

گرگ لوری (Greg Laurie)، اوانجلیست و سخنران مذهبی سرشناس آمریکایی و کشیش ارشد کلیسای هاروست است که در کالیفرنیا و هاوایی فعالیت می‌کند. او

بنیان‌گذار رویدادهای بزرگ تبلیغی و نویسنده بیش از هفتاد کتاب مذهبی است. لوری با اجرای برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی گسترده، یکی از چهره‌های تأثیرگذار صهیونیسم مسیحی در آمریکا به‌شمار می‌رود و از این طریق، افراد زیادی را به گرایش‌های اعتقادی خود

1. <https://www.foxnews.com/world/evangelical-leaders-praise-trumps-continued-support-israel-amid-war-iran>.
2. <https://harvest.org/about-greg-laurie>.

مایک هاکی، ترکیب باورهای اوانجلیستی با مسئولیت سیاسی

مایک هاکی، سفیر آمریکا در اسرائیل، از دیگر رهبران برجسته صهیونیسم مسیحی است که با بهره‌گیری از سنت تفسیری خاص اوانجلیست‌ها، می‌کوشد تحولات ژئوپولیتیک معاصر، به‌ویژه تنش میان ایران و اسرائیل را در قالب پیش‌گویی‌های کتاب مقدس بازخوانی کند. وی در پیامی به دونالد ترامپ او را به اقدام نظامی علیه ایران فراخوانده است. او با تشبیه ترامپ به هری ترومن - رئیس جمهور آمریکا در پایان جنگ جهانی دوم که دستور استفاده از بمب اتم را صادر کرد - و با بهره‌گیری از مفاهیم دینی آخرالزمانی، وی را مأمور الهی برای اجرای نقشه‌ای آسمانی معرفی کرده است.^۳ این پیام نشان می‌دهد که باورهای آخرالزمانی در میان برخی سیاستمداران آمریکایی می‌تواند در تصمیم‌گیری‌های حساس بین‌المللی، به‌ویژه درباره ایران، نقش مؤثری ایفا کند.

تحلیل و بررسی

پیش‌بینی‌هایی که از سوی برخی گروه‌های اوانجلیستی بر مبنای متون کتاب مقدس درباره آینده جهان صورت می‌گیرد، غالباً فاقد پشتوانه علمی و قرائن قطعی هستند و نمی‌توان بر مبنای آن‌ها تحلیل‌های معتبر ارائه داد یا تصمیمات راهبردی اتخاذ کرد. برای نمونه یکی از تفاسیر شایع در میان این گروه‌ها، تطبیق «یاجوج و ماجوج» به روسیه و متحدان آن و «پارس» به عنوان ایران امروزی است؛ در حالی که بررسی دقیق متون کتاب مقدس نشان می‌دهد که چنین تعبیری، بیشتر حاصل بازتاب شرایط سیاسی معاصر و تلاش برای انطباق آن با متون کهن است، نه نتیجه یک تحلیل علمی مستند. اتکا بر چنین تفسیرهای غیرقطعی و متغیر، نه تنها موجب بدفهمی متون مقدس می‌شود، بلکه می‌تواند زمینه‌ساز سیاست‌ورزی‌های خطرناک بر مبنای برداشت‌های دینی غیرمستند گردد. در نتیجه، تبیین آینده بر اساس چنین پیش‌فرض‌هایی، بیشتر بازتاب نگرش ایدئولوژیک مفسران است تا آموزه‌ای متقن از متون مقدس. نکته‌ای مقدم بر مطلب بالا، تفاوت نگاه مهمی است که غالب پیروان دیگر مذاهب مسیحیت در مطالعه و تفسیر کتاب مقدس دارند. بسیاری مسیحیان بخش‌های مورد استناد اوانجلیست‌ها از کتاب مقدس را که عمدتاً به عهد عتیق تعلق دارد، مربوط به گذشته می‌دانند که پیشگویی‌های محقق‌شده در زمانه پیامبران بنی اسرائیل هستند و نه اتفاقاتی برای آینده و سرانجام جهان.

لوری در مقاله‌ای با عنوان «حمله اسرائیل به ایران، بروز رسانی پیشگویی کتاب مقدس»^۴ در پی پاسخ به این پرسش است که جنگ اخیر رژیم صهیونیستی با ایران، چه ارتباطی با پیشگویی‌های کتاب مقدس درباره اسرائیل و ایران دارد؟ به تعبیر دیگر آیا این رخداد، تحقق یکی از پیشگویی‌های مشخص آخرالزمانی است یا خیر؟ گرگ لوری ابتدا برای مشروعیت‌بخشی به حاکمیت اسرائیل و فراهم کردن زمینه‌ای برای طرح مباحث بعدی، تشکیل اسرائیل در ۱۴ مه ۱۹۴۸ را، تحقق قطعی یکی از پیشگویی‌های کتاب مقدس می‌داند؛ بدین گونه که کتاب مقدس از پراکندگی قوم اسرائیل و سپس اجتماع آن‌ها سخن می‌گوید و در تاریخ مذکور، تجمع قوم اسرائیل در سرزمین فلسطین به قوع پیوست و این امر محقق شد. لوری، بنیانگذاری اسرائیل را نه فقط به عنوان یک نشانه ساده بلکه آیت کبرایی تلقی می‌کند که نقطه عطفی در تحقق پیشگویی‌های آخرالزمانی کتاب مقدس محسوب می‌شود.

لوری در واکنش به پرسش مطرح شده، پاسخی تردیدآمیز از جنس «هم‌بله و هم خیر!» می‌دهد تا از طرفی نور امید آرزومندان به بازگشت دوباره مسیح را در پرتو جنگ اسرائیل با ایران، کم‌فروغ نکند و از طرف دیگر با رعایت احتیاط بیشتر، این نبرد را نه نبرد پایانی بلکه یکی از نشانه‌های تحقق آن جلوه دهد. لوری معتقد است که بر اساس پیش‌بینی کتاب مقدس (باب ۳۸ و ۳۹ حزقیال)، در روزهای آخر، ائتلافی بزرگ از شمال علیه اسرائیل شکل می‌گیرد و ایران امروزی بخشی از این ائتلاف خواهد بود. وی تصریح می‌کند که جنگ ۱۲ روزه اسرائیل با ایران هر چند تحقق کامل آن پیشگویی نبوده، پیش‌زمینه و بستری برای آن حادثه بزرگ است. لوری می‌نویسد: «کتاب مقدس از حمله ملتی بزرگ از شمال اسرائیل با عنوان «ماجوج» خبر می‌دهد که این واقعه تاکنون رخ نداده است.» وی همسو با شماری از مفسران، ماجوج را همان روسیه معاصر دانسته و تأکید می‌کند که نمی‌توان با قاطعیت چنین تطبیقی را اثبات کرد؛ اما آنچه او با اطمینان بیشتری از آن سخن می‌گوید، وجود نام ایران (با عنوان تاریخی فارس) در این پیشگویی‌هاست که یکی از متحدان ماجوج در جنگ با اسرائیل است. حال که آینده جنگ اسرائیل با ایران و اتفاقات بعدی در پرده‌ای از ابهام قرار دارد، اوانجلیست‌ها چه وظایفی به عهده دارند؟ این کشیش آمریکایی با استناد به برخی از آیات کتاب مقدس، در این اوضاع و احوال، دو تکلیف را برای مسیحیان صهیونیسم توصیه می‌کند: یکی اینکه بازگشت مسیح در پی چنین حوادثی، نوعی هشدار برای مسیحیان است تا رابطه‌شان را با خدا اصلاح کرده و آمادگی لازم برای حضور دوباره مسیح و دیدار با خدا را به دست آورند؛ چرا که هر لحظه ممکن است این امر اتفاق بیفتد. وظیفه دوم آن‌ها، ماندن در کنار دوستان یهودی خود و دعا برای سلامتی آن‌ها و صلح اورشلیم است.

3. <https://harvest.org/resources/gregs-blog/post/israels-attack-on-iran-a-bible-prophecy-update>.

4. <https://forward.com/opinion/729922/huckabee-text-to-trump-israeli-iranian-conflict>.

روی ویلوزنی، مستشرق جوان و پرکار اسرائیلی

مسعود زائری

امروزه دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی مختلف در رژیم صهیونیستی پر از دانشجویان، محققان و اساتیدی است که در زمینه موضوعات اسلامی و شیعی به آموزش و تحقیق مشغولند. چهره‌هایی بعضاً جوان، پرکار با رزومه و مهارت‌هایی جالب توجه.

جمله دانشگاه حیفاست و در طول تحصیل خود توانسته بورسیه‌ها و جوایز مختلفی را کسب کند. از جمله این موارد می‌توان به جایزه بنیاد Wolf برای دانشجویان برجسته دکتری در اسرائیل و اخذ بورسیه تحصیلی دانشجویان برجسته دکتری در علوم انسانی اشاره کرد. ویلوزنی به خاطر تسلط بر زبان عربی، تحقیقاتش را بر روی کتاب‌های حدیثی شیعه در قرون اولیه متمرکز کرده و به بررسی و مطالعه این آثار پرداخته است. به عنوان مثال، در مقاله‌ای^۵ درباره کتاب «کمال الدین و تمام النعمه» نوشته شیخ صدوق (ره)، تحلیل جالب توجهی از محتوای کتاب و انگیزه نویسنده ارائه داده است. همچنین، در مقاله دیگری^۶ او به روش «امالی» نویسی در بین علمای شیعه پرداخته و نقش آن را در سیستم حدیثی شیعه بررسی کرده است.

روی ویلوزنی^۱ از جمله شیعه‌شناسان جوان و معاصر اسرائیلی است که تحت نظر مستشرقان معروفی همچون اتان کلبرگ^۲ و میئر بار آشر^۳ به تحصیل پرداخته است. ویلوزنی مدرک کارشناسی خود را در زمینه زبان و

ادبیات عرب و مطالعات اسلامی از دانشگاه عبری اورشلیم در سال ۲۰۰۰ میلادی اخذ نمود و در ادامه پایان‌نامه کارشناسی ارشد و دکتری خود را در سال‌های ۲۰۰۴ و ۲۰۱۲ در زمینه شکل‌گیری اعتقادات و چرخه زندگی شیعیان در قرون اولیه، به رشته تحریر درآورد.^۴ ویلوزنی اکنون صاحب کرسی تدریس در دانشگاه‌های اسرائیل، از

1 Roy Vilozny.

2 Etan Kohlberg.

3 Meir M. Bar-Asher.

4 <https://biblia-arabica.com/team/roy-vilozny>.

5 Vilozny, Roy. "What makes a religion perfect: al-Ṣadūq's (d. 381/991) Kamāl al-Dīn revisited." L'Ésotérisme shi'ite (2016): 473-491.

6 Vilozny, Roy. "Transmitting Imāmī ḥadīth, preserving knowledge: remarks on three amālī works of the Buwayhī period." Jerusalem studies in Arabic and Islam 50 (2021): 167-184.

آنها اشاره می‌کنیم.

ویلوزنی معتقد است این ایده که رهبر یک جامعه مذهبی در موقعیت خطر ممکن است ناپدید شود تا در آینده به عنوان ناجی بازگردد، یک ابداع اسلامی نیست؛ کما اینکه محققان بسیاری به شباهت‌های فراوان بین نظریه شیعی غیبت و بازگشت آخرالزمانی منجی با اسطوره‌های مسیحایی، یهودی و زرتشتی اشاره کرده‌اند. وی حتی در مقام بیان شاهد برای مدعای خود، به اسطوره‌های ایرانی از جمله بهرام که موضوع اختفا و غیبت او مطرح شده است نیز اشاره می‌کند.^{۱۰}

باید توجه داشت عقیده به عدم اصالت موضوع غیبت در اسلام، ناشی از نگاه غلط ویلوزنی به چنین گزاره‌ای است. وی وجود این عقیده در ادیان سابق را دلیلی بر غیر اصل بودن این اندیشه در اسلام می‌داند و حال آنکه اعتقاد به منجی آخرالزمانی از جمله اشتراکات تمام ادیان ابراهیمی و حتی آیین‌های غیر ابراهیمی است و صرف وجود شباهت هیچ‌گاه دلالتی بر غیر اصل بودن ندارد؛ بلکه به ریشه مشترک و آسمانی بودن این باور اشاره دارد. فارغ از مباحث فوق لازم به ذکر است ویلوزنی از جمله مستشرقان معاصر اسرائیلی است که به دلیل خصوصیات مهمی همچون بهره بردن از اساتید صاحب‌نظر و به نام در زمینه مطالعات اسلامی، تسلط کامل بر زبان عربی و همچنین آشنایی با متون کهن شیعی، از افراد مهم در میان مستشرقان معاصر به حساب می‌آید و رصد و بررسی تألیفات او برای مراکز دانشگاهی و حوزوی امری لازم و ضروری است.

نمونه ای از تصاویر سایت پروژه biblia-arabica

اما بیشترین تمرکز پژوهشی ویلوزنی بر روی مرحوم برقی و کتاب معروف او، «محاسن» بوده، به گونه‌ای که کتاب مستقلاً با عنوان «ساختن جهان‌بینی: نقش البرقی در ساخت ایمان متقدم شیعی»^۷ نگاشته است. وی ضمن بررسی نسبتاً تفصیلی کتاب محاسن، سعی کرده است با نگاهی تاریخی به نقش مرحوم برقی در شکل‌دهی باورهای شیعی در قرون آغازین اسلام بپردازد. ویلوزنی در همین راستا و در سال ۲۰۲۰ نیز مقاله‌ای تحت عنوان «کتاب غذاها: راهنمای غذا خوردن امامیه در قرن سوم»^۸ منتشر کرد که در آن با تمرکز بر کتاب محاسن مدعی شد نزدیک ۱۰۰۰ حدیث در این کتاب مختص آداب غذایی شیعیان می‌باشد. وی وجود چنین گستره دستورالعمل‌های غذایی در مذهب شیعه را حاکی از ایدئولوژی خاصی می‌داند که در راستای نگاه برگزیده بودن شیعیان نسبت به دیگران تحلیل می‌شود.

ویلوزنی علاوه بر تحقیق و پژوهش در موضوعات اسلامی-شیعی، همکار پژوهشی در یک مؤسسه مهم دیگر نیز می‌باشد. پروژه biblia-arabica که تمرکز آن بر روی ترجمه‌های عربی از کتاب مقدس است. پژوهشگران این مؤسسه با جمع‌آوری ترجمه‌های صورت گرفته از کتاب مقدس به زبان عربی- در حوالی قرن ۸ تا ۱۰ میلادی- از صومعه‌ها، کلیساها و کتابخانه‌های مختلف، سعی در پیشبرد اهداف خود در این راستا دارند و چشم‌انداز گسترده‌ای در این زمینه برای خود ترسیم نموده‌اند.^۹

آشنایی این مستشرق با متون کهن شیعی باعث شده است تا در موضوعات اعتقادی و تاریخی صدر اسلام ورود قابل توجهی داشته باشد. از جمله این موارد نیز می‌توان به موضوع مهدویت اشاره کرد که عمدتاً پرداخت ویلوزنی به این مسأله با نگاهی سوگیرانه و تحلیل‌های غلط همراه بوده که در این مجال صرفاً به یک مورد از

7 Vilozny, Roy. Constructing a Worldview: Al-Barqī's Role in the Making of Early Shī'ī Faith. Brepols Publishers, 2017.

8 Vilozny, Roy. "The book of foods: a third/ninth century Imāmī-Shī'ī guide to eating." Jerusalem studies in Arabic and Islam 52 (2022): 345-368.

9 <https://biblia-arabica.com/about-us>.

10 Vilozny, Roy. "What makes a religion perfect: al-ṣādūq's (d. 381/991) Kamāl al-Dīn revisited.", p.481.

ABCs of the Holy Land

پروژه‌های فرهنگی-آموزشی صهیونیسم مسیحی برای آموزش کودکان

خانم اسلامی

جریانات منجی‌گرای فعال غربی به‌ویژه در سنت اوانجلیکال صهیونیستی، هم‌راستا با پروژه‌های تمدنی و آخرالزمانی خود، سرمایه‌گذاری سنگینی بر حوزه تربیت نسلی کرده‌اند. یکی از ارکان این پروژه‌ها، تربیت کودکان بر اساس روایت‌های خاص تاریخی، مذهبی و سیاسی است. هدف این جریان آن است که از سال‌های نخست شکل‌گیری هویت کودک، مفاهیم خاصی درباره سرزمین موعود، دشمنان ایمان، ظهور دوباره مسیح و وظیفه حمایت از اسرائیل در ذهن او نهادینه شود و خود را متعهد به دفاع از یهودیان در هر حال و زمان کند.

در این کتاب، هر حرف الفبا با مفهومی کلیدی پیوند خورده است که به نوعی با روایت دینی-سیاسی اسرائیل هم‌راستا باشد. به عنوان نمونه:

● حرف A به "Abraham" اختصاص دارد که به عنوان پدر مشترک یهودیان و آغازگر پیمان خدا با قوم برگزیده معرفی می‌شود؛

● حرف I به "Israel" تعلق دارد، که در آن به «سرزمین موعود» و پیوند الهی قوم یهود با این سرزمین اشاره می‌شود؛

● برای حرف S عبارت "Star of David" معرفی شده که همان ستاره داود و نماد اصلی جریان صهیونیستی و اسرائیل

بنیاد مسیحیان متحد برای اسرائیل (CUFI) به رهبری جان هیگی، یکی از مؤثرترین نهادهای صهیونیستی-مسیحی فعال در ایالات متحده است که هدف آن بسیج حمایت فرهنگی و سیاسی از اسرائیل در میان مسیحیان به‌ویژه نسل‌های جوان می‌باشد. انتشار کتاب کودکانه «الفبای سرزمین مقدس» ("ABCs of the Holy Land") یکی از نمونه‌های برجسته و جدید این مؤسسه برای تأثیرگذاری ذهنی بر مخاطب کودک است. هرچند این کتاب در ظاهر برای آموزش الفبای انگلیسی به کودکان طراحی شده، اما در باطن پروژه‌ای بسیار هدفمند برای آموزش مفاهیم خاص تاریخی و مذهبی در راستای ایدئولوژی صهیونیستی است.

ترجمه عبارت تصویر چنین است: «اسرائیل، تو تنها نیستی (و همه ما با توایم)»!

است؛

● در مقابل حرف T کلمه "Torah" درج شده که اشاره به بخش اول کتاب عهد عتیق (کتاب مقدس یهودیان) است؛
● حرف Z به "Zionism" اختصاص یافته که به معرفی و جلوه‌سازی از باور صهیونیسم پرداخته است.

مهم‌ترین محورهای که در این کتاب به مخاطب کودک القاء می‌شود عبارتند از:

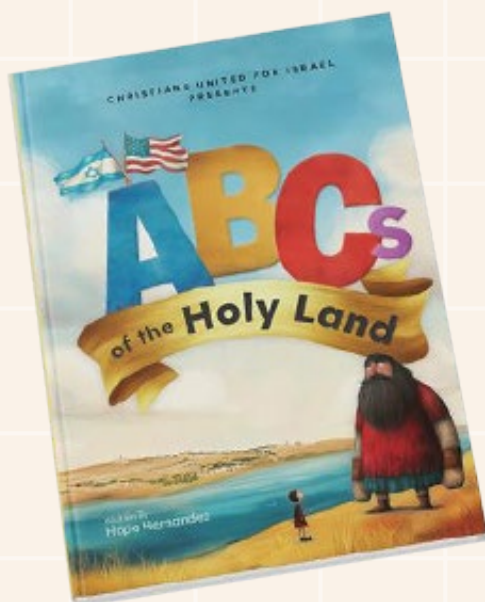
- صهیونیسم و ادعای مالکیت الهی یهودیان بر سرزمین فلسطین؛
- بازنمایی نمادهای هویت‌ساز دولت اسرائیل (پرچم، مکان‌های مقدس، تقویم دینی)؛
- تقدیس نهادهای نظامی و امنیتی رژیم نامشروع صهیونیستی به عنوان حافظان و محقق کنندگان وعده الهی؛
- تأکید بر پیوندهای تاریخی و دینی بین قوم یهود و سرزمین مقدس، با حذف کامل روایت عربی-اسلامی؛
- تلاش برای وظیفه‌سازی برای مخاطب مسیحی در حمایت همه‌جانبه از اسرائیل؛

این ساختار در قالب جملات ساده، تصاویر رنگی و گرافیک کودکانه، به‌گونه‌ای طراحی شده تا مخاطب خردسال را در معرض القای ناخودآگاه ایدئولوژی صهیونیستی قرار دهد. در تمام صفحات، هیچ اشاره‌ای به بحران فلسطین، اشغالگری، یا نگاه‌های جایگزین اسلامی و مسیحی به سرزمین مقدس دیده نمی‌شود. در واقع، تاریخ بازنویسی شده و با قالبی جذاب به کودک عرضه می‌شود.

نکته مهم این است که چنین اقداماتی محدود به حوزه کتاب کودک نیست. ده‌ها محصول و رویداد شامل تولیدات انیمیشنی، اسباب‌بازی‌ها، اپلیکیشن‌های آموزشی و جشنواره‌های کودک‌محور نیز از سوی نهادهای صهیونیستی و مسیحی صهیونیست طراحی و اجرا می‌شوند تا کودکان را از نخستین مراحل شکل‌گیری هویت با گفتمان‌های خاص و ایدئولوژیک خود آشنا سازند.

این پروژه‌های هدفمند تربیتی، تنها به انتقال دانش یا آموزش

مفاهیم دینی محدود نمی‌شوند، بلکه بخشی از یک راهبرد بلندمدت برای شکل‌دهی به جهان‌بینی نسل آینده‌اند؛ جهانی که در آن اسرائیل نه یک دولت مناقشه‌برانگیز، بلکه یک واقعیت مقدس و غیرقابل چالش تلقی می‌شود. از این منظر، کودک دیگر تنها مخاطب منفعل نیست، بلکه به بازیگری بالقوه در دفاع از اسرائیل و مواجهه با «دشمنان اعتقادی» تبدیل می‌شود؛ امری که می‌تواند در آینده، بر نگرش‌های اجتماعی، تصمیم‌گیری‌های سیاسی و حتی الگوهای رفتاری این نسل اثرات عمیق و بلندمدت بگذارد. چنین فرآیندی، عملاً مرز میان تعلیم و ایدئولوژیک‌سازی را از بین می‌برد و نوعی بسیج نرم فرهنگی را رقم می‌زند که پیامدهای آن، تنها به حوزه اعتقادات محدود نخواهد ماند.

منابع

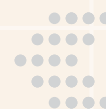
<https://www.influencewatch.org/non-profit/christians-united-for-israel-cufi/>
<https://cufi.org/give/>
<https://my.cufi.org/theholylanbook>
<https://www.facebook.com/ChristiansUnitedforIsrael/posts/we-have-a-great-opportunity-and-moral-obligation-to-nurture-the-next-generations/1103707928462108/>

تلاش سینمای غرب و اسرائیل در بازنمایی خشن از ملت و مذهب ایران

● گروه غرب و مهدویت مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه قم

از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی، ارائه‌ی تصویری تحریف‌شده، خشن و غیرواقعی از ایرانیان به یکی از راهبردهای ثابت لابی‌های صهیونیستی و نهادهای وابسته به آن‌ها تبدیل شده است. در این مسیر، تولید آثار هنری به‌ویژه در قالب سینما که از نفوذ و تأثیرگذاری گسترده‌ای برخوردار است، به عنوان مهم‌ترین ابزار برای ترویج این نگاه مغرضانه در دستور کار قرار گرفته است. به‌کارگیری برخی مهره‌های معدود ایرانی در قالب مجریان پروژه‌های ضدایرانی، رویکردی حساب‌شده و هدفمند از سوی غرب است. چراکه وقتی نویسنده یا یکی از عوامل اصلی یک اثر هنری ایرانی باشد، آن اثر برای مخاطب خارجی - که آشنایی چندانی با واقعیت‌های ایران ندارد - باورپذیرتر و قابل‌اعتمادتر جلوه می‌کند. این، یکی از روش‌های نظام‌مند غرب در مواجهه با ایران پس از انقلاب است.

دالیا سوفر و کتاب او که به لطف پشتیبانی رسانه‌ای غرب، جوایز و معروفیت بالایی کسب کرد

تصویرسازی از سرزمینی ویران، مردمی بی‌فرهنگ، دینی خشک و نیروهای نظامی خشن و بی‌منطق، درون‌مایه بسیاری از تولیدات سینمایی غرب و اسرائیل بوده است. آثاری چون آرگو^۱، عنکبوت مقدس^۲، ما فردا آزادیم^۳، بدون دخترم هرگز^۴، لولیتاخوانی در تهران^۵ و سریال تهران^۶ تنها نمونه‌هایی از این جریان رسانه‌ای غربی-صهیونیستی هستند که در دهه‌های اخیر کوشیده‌اند چهره‌ای تیره از ملت ایران در ذهن جهانیان ترسیم کنند.

در این میان، فیلم سپتامبرهای شیراز^۷ که در سال ۲۰۱۵ روی پرده رفت، جایگاهی خاص و قابل‌تأمل دارد؛ اثری جنجالی که بی‌تردید باید در فهرست نمونه‌های شاخص پروژه‌های ضدایرانی سینمای غرب -البته با تم و زمینه یهودستیزی ایرانیان- آنرا بررسی کرد که در ادامه به معرفی اجمالی آن می‌پردازیم.

- 1 Argo (2012).
- 2 Holy Spider (2022).
- 3 Demain, La Liberté (2019).
- 4 Not Without My Daughter (1991).
- 5 Reading Lolita In Tehran (2024).
- 6 Tehran (TV Series 2020).
- 7 Septembers of Shiraz (2015).

«سپتامبرهای شیراز» عنوان کتابی نوشته دالیا سوفر می‌باشد و روایتگر داستان یک خانواده یهودی است که با مشکلاتی در ایران بعد از انقلاب اسلامی روبرو شده و مجبور به مهاجرت می‌شوند. داستان این کتاب درباره اسحاق امین، فروشنده سنگ‌های قیمتی است که پس از انقلاب به اشتباه و به گمان جاسوسی دستگیر می‌شود. ناپدید شدن او نگرانی خانواده‌اش را به دنبال دارد و آن‌ها را در وضعیت جدیدی از ترس و نگرانی و سردرگمی قرار می‌دهد. اسحاق در زندان

در خطر مرگ است و شکنجه می‌شود و همسر و فرزندان او با درک این واقعیت درمی‌یابند که باید به زودی سفری را برای رهایی از این وضعیت در پیش بگیرند.

دالیا سوفر نویسنده این کتاب، مدعی شده که این کتاب، داستان وی و خانواده‌اش است و خانواده او در سال ۱۹۸۲ زمانی که دالیا ۱۰ ساله بود، از ایران مهاجرت کرد. چرا که پدر دالیا در یکی از روزهای ماه سپتامبر (شهریور) سال ۱۹۸۱ به جرم جاسوسی برای اسرائیل و یهودی بودن در دفترش در تهران دستگیر شده است. با اقتباس از این کتاب، فیلم «سپتامبرهای شیراز»^۸ به کارگردانی وین بلر و نقش‌آفرینی سلما هایک، آدرین برودی و شهره آغداشلو تولید می‌شود. تولیدکنندگی سپتامبرهای شیراز را بازیگر معروف هالیوود، جرارد باتلر بر عهده گرفته است که ایرانیان او را بیشتر با بازی در نقش اصلی فیلم ۳۰۰ یعنی لئونیداس به خاطر می‌آورند. باتلر در چند سال گذشته فعالیت‌های چشمگیری در مقام تهیه‌کنندگی داشته و پس از سپتامبرهای شیراز نیز در نقش تهیه‌کننده فیلم «لندن سقوط کرده است»^۹ (به کارگردانی بابک نجفی) ظاهر شده است. بازیگران فیلم هم به دقت و با هدف خاصی انتخاب شده‌اند تا فیلم توسط مخاطب جهانی دیده شود: آدرین برودی (جوانترین برنده جایزه اسکار به دلیل فیلم بیانست) در نقش اسحاق و سلما هایک (بازیگر و مدل بسیار معروف غربی) در نقش فرناز همسر اسحاق.

در فیلم سپتامبرهای شیراز افرادی که مورد ظلم و تعرض قرار می‌گیرند یک اقلیت مذهبی یعنی یهودیان هستند که تنها به علت مذهبشان، به جاسوسی متهم می‌شوند و در واقع پروژه مظلوم‌نمایی برای قوم یهود که سابقه زیادی در سینمای غرب دارد، این بار در قالب یک فیلم با محوریت موضوع ایران عرضه می‌شود. در این فیلم کل سپاه پاسداران را به چند نفر و آن هم در یک زندان مخوف تقلیل داده که یکدیگر را با الفاظ «خواهر و

برادر» صدا می‌کنند. این افراد با اختیار تام به عقده‌گشایی از افراد ثروتمند جامعه اقدام و آنها را به اتهام پولداری، شکنجه و غارت می‌کنند و نام این حرکت را عدالت می‌گذارند! حتی در یکی از سکانس‌ها، یک سپاهی که برای تفتیش به خانه اسحاق رفته، علاوه بر دزدی از خانه او، قصد تعرض به فرناز (همسر اسحاق) را نیز دارد تا اعضای سپاه پاسداران را کلکسیون از صفات شیطانی معرفی کند. با این که تمرکز بیشتر فیلم بر روی اعضای سپاه پاسداران است، اما اندک مردم انقلابی در «سپتامبرهای شیراز» نیز با اغراق شدید شبیه زامبی‌هایی به تصویر کشیده شده‌اند که در خیابان‌هایی که پر از اجساد و اعدامی‌ها است، با وحشی‌گری به افراد و مغازه‌ها حمله می‌کنند و ماشین‌ها را آتش می‌زنند.

تصویری از فیلم همراه با دیوانه‌نویسی‌های ابتدای انقلاب

سینمای غرب و اسرائیل سال‌هاست با بهره‌گیری از ابزار قدرتمند تصویر، به‌طور هدفمند در تلاش است تا چهره‌ای مخدوش، خشن و غیرواقعی از ایران و اسلام ترسیم کنند. این جریان نه برخاسته از دغدغه‌های هنری، بلکه بخشی از پروژه‌ای رسانه‌ای و سازمان‌یافته برای تحریف واقعیت‌ها، مدیریت افکار جهانی و توجیه سیاست‌های سلطه‌طلبانه در منطقه است؛ سلطه‌ای که برای رسیدن به آن، هم مظلوم‌نمایی یهودیان ضرورت دارد و هم هیولاسازی از دشمنان اسرائیل.

8 Septembers of Shiraz (2015).

9 London Has Fallen (2016).

پیشوای حسیدی یا منجی موعود یهود؟

بازخوانی نقش ربی اشنیرسون در فرقه خُباد لوباویچ

مسعود زائری

آیا اسرائیل به عنوان کشوری که با شعار حمایت و ساخت وطن مشترک برای یهودیان جهان تشکیل یافت، پشتیبانی طیف مذهبی دین یهودیت را نیز با خود همراه کرده است؟ شریعت‌مداران یهودی چه مقدار خود را متعهد به همراهی با رژیم صهیونیستی می‌دانند؟

یهودیت در جهان امروز به‌طور کلی به دو گرایش اصلی تقسیم می‌شود: گرایش شریعت‌محور و غیرشریعت‌محور (سکولار). شریعت‌محوران، مانند ارتدوکس‌ها^۱ به رعایت دقیق احکام دینی (هالاخا) پایبند هستند و زندگی روزمره خود را بر اساس قوانین تورات و تلمود سامان می‌دهند. در مقابل، غیرشریعت‌محوران یا سکولارها مانند گروه‌های اصلاح‌طلب^۲ و محافظه‌کار^۳، نگاه منعطف‌تری به دین دارند و تأکید بیشتری بر ارزش‌های اخلاقی، فردیت و تطبیق دین با شرایط معاصر دارند. این دو رویکرد، تصویری دوگانه -و بعضاً متضاد- از هویت

یهودی در دنیای مدرن ارائه می‌دهند که یکی متکی بر سنت و دیگری به دنبال نوآوری و بازتعریف معنای دینداری است. در میان یهودیان شریعت‌محور که بیشتر با نام ارتدوکس شناخته می‌شوند نیز بر اساس منابع معتبر^۴ تقسیم‌بندی‌های مختلفی وجود دارد که در نمودار روبرو نشان داده شده است.

نمودار ساختار فرقه‌های یهودیت امروزی

1. Orthodox Judaism.

2. Reform Judaism.

3. Conservative Judaism or Masorti Judaism.

4. Yaakov Ariel. "Jews and New Religious Movements: An Introductory Essay." Nova Religio 15, no. 1 (August 2011): 5–21. Freire De Lima, Alan, and Arlete Freire De Lima. "The History of Official Jewish Movements in Recent Centuries: Especially in the 20th and 21st Centuries." International Journal of Research Publication and Reviews 6, no. 3 (March 2025): 5687–5694.

تصویری از مراسم دلارهای یکشنبه
در این تصویر شخصی نزد ربی اشنیرسون می‌آید و می‌گوید ما ۲۰۰۰ پیراهن با طرح «ماشیح در راه آمدن است» آماده کرده‌ایم برای توزیع میان مردم و ربی هم ضمن استقبال و تقدیر از این اقدام، می‌گوید یکی از این پیراهن‌ها را هم به من یادگاری بدهید.

ربی اشنیرسون نوآوری‌های خاصی در دوره رهبری خود بر فرقه داشت که از جمله آن ایجاد هزاران مرکز مذهبی، فرهنگی و خدماتی در سراسر جهان با عنوان «خانه‌ی خُباد» در بیش از ۱۰۰ کشور بود که به یهودیان خدمات اجتماعی، آموزشی، عبادی و هویتی ارائه می‌داد و این اقدام، خُباد را به تنها جریان ارتدوکس یهودی با ساختار جهانی تبدیل کرد. از دیگر ابداعات این شخصیت، برگزاری مراسم هفتگی با نام دلارهای یکشنبه (Sunday Dollars) بود که در این مراسم، ربی هر هفته به هزاران نفر اسکناس یک دلاری می‌داد تا به نیت صدقه آن را به خیریه بدهند و این مراسم ساده، به یک نماد جهانی برکت و ارتباط مستقیم با رهبر فرقه تبدیل شد.^۵

اما در این میان شاید مهم‌ترین شاخصه فرقه خُباد لوباوویچ و شخص ربی اشنیرسون را بتوان اعتقاد او به ظهور ماشیح و تلاش

اما در میان تمام این فرقه‌ها، حسیدی‌ها از جایگاه ویژه‌تری برخوردارند. این جنبش با رویکردی عرفانی در قرن هجدهم میلادی در اروپای شرقی شکل گرفت^۶ و با محوریت رهبران معنوی خود، ساختاری اجتماعی-مذهبی منسجم پدید آورد که به آن‌ها امکان داد با حفظ سنت‌های خاص، حتی در دنیای مدرن امروز نیز هویت خود را حفظ کنند. امروزه این فرقه از پرنفوذترین شاخه‌های یهودیت ارتدکس در اسرائیل، آمریکا و اروپا به‌شمار می‌رود.

اشنیرسون؛ از ریاست فرقه خُباد لوباوویچ تا منجی موعود یهود

فرقه خُباد لوباوویچ^۷ بر اساس نمودار تقسیم‌بندی یهودیان از زیر مجموعه‌های حسیدی‌ها محسوب می‌شوند و در حال حاضر تمرکز اصلی آنان در ایالات متحده آمریکا به‌ویژه در منطقه بروکلین نیویورک است. این فرقه به‌شدت به شریعت یهود پایبند هستند و زندگی مذهبی دقیق و مبتنی بر سنت یهود دارند که بیش از هر گروه یهودی دیگر در سراسر جهان فعالند و مراکز مذهبی و فرهنگی متعددی به نام خانه خُباد^۸ تأسیس کرده‌اند.

ربی^۹ مناخم مندل اشنیرسون^{۱۰}، هفتمین رهبر این فرقه بود که نقش بسیار مهمی در گسترش جهانی خُباد ایفا کرد. او در سال ۱۹۰۲ متولد شد و در فاصله سال‌های ۱۹۵۱ تا ۱۹۹۴ رهبری فرقه خُباد را بر عهده داشت و توانست در طول این سال‌ها رشد چشمگیری برای این فرقه ایجاد کند و جایگاه مهمی را برای آن تثبیت کند.

5. David Biale and others., Hasidism: A New History (Princeton: Princeton University Press, 2018), p.2.

6. Chabad Lubavitch.

7. Chabad House.

8. ربی (Rabbi) به معنای لغوی «استاد من»، عنوانی است که به رهبران معنوی، آموزگاران و پژوهشگران یهودی کتاب مقدس (تورات، تلمود و...) گفته می‌شود.

9. Menachem Mendel Schneerson.

10 https://www.chabad.org/search/keyword_cdo/kid/2715/jewish/Sunday-Dollars.htm

تشییع جنازه اشنیرسون

نتیجه‌گیری

اعتقاد به منجی موعود (ماشیح) در سنت یهودی، امری ریشه‌دار و دیرینه بوده و در فرقه‌هایی همچون خُباد لوباویچ، این باور با شور دینی، عمل‌گرایی اجتماعی و تلاش برای زمینه‌سازی همراه شده است. با این حال آن‌چه در دهه‌های اخیر به‌ویژه پس از رشد خُباد و حمایت‌های گسترده از آن مشاهده می‌شود، نشان می‌دهد که جریان منجی‌خواهی در یهود، به‌ویژه در بستر اندیشه صهیونیستی از مسیر الهی خود فاصله گرفته و به ابزاری برای تحقق اهداف سیاسی و سلطه‌جویانه تبدیل شده است. صهیونیسم با بهره‌گیری از احساسات دینی پیروان خود، پروژه‌هایی را طراحی کرده که در آن ماشیح نه یک نجات‌بخش معنوی، بلکه عنصری در خدمت گسترش نفوذ ایدئولوژیک و سیاسی اسرائیل معرفی می‌شود. از این‌رو بازخوانی نقادانه‌ی این تحولات و هوشیاری در برابر تحریف اعتقادات موعودگرایانه توسط صهیونیست‌ها، ضرورتی بنیادین برای مقابله با بهره‌برداری‌های سیاسی از دین به شمار می‌آید.

برای زمینه‌سازی ظهور او بیان کرد؛ به گونه‌ای که او بارها در سخنرانی‌های خود بر این امر اشاره و تأکید داشت که باید مسیر ظهور ماشیح را هموار سازیم. وی حتی در سال ۱۹۸۴ در گفتگویی با بنیامین نتانیاها^{۱۱} که در آن زمان سفیر اسرائیل در سازمان ملل بود، تأکید کرد که او باید در فراهم کردن زمینه‌های ظهور ماشیح اقدام کند و ظهور منجی را تسریع ببخشد.^{۱۲}

سخنرانی احساسی ربی اشنیرسون در نisan/آوریل سال ۱۹۹۱، نقطه عطفی در تاریخ معاصر یهودیت و به‌ویژه در شکل‌گیری گفتمان منجی‌خواهی در فرقه خُباد لوباویچ به شمار می‌رود. او در این سخنرانی با لحنی بی‌سابقه و در حالی که جمعیتی گسترده از پیروانش را خطاب قرار می‌داد، اعلام کرد: «من هر آن‌چه می‌توانستم انجام داده‌ام، اکنون نوبت شماست.» این جمله کوتاه، شوکی عظیم در میان اعضای خُباد ایجاد کرد و آنان را به این باور رساند که ماشیح بیش از هر زمان دیگر به ظهور نزدیک است و تحقق آن نه تنها ممکن، بلکه وابسته به تلاش‌ها و آمادگی عملی جامعه یهودی است. از آن پس خُباد به یکی از پیشگامان جریان منجی‌خواه در یهودیت بدل شد و فعالیت‌هایش چهره‌ای آخرالزمانی یافت.

گرایش‌های منجی‌خواهانه این فرقه با مرگ ربی اشنیرسون در سال ۱۹۹۴ رنگ و بویی دیگر گرفت و حتی به انحراف کشیده شد؛ به گونه‌ای که برخی پیروان این فرقه پس از مرگ وی نتوانستند مرگ او را بپذیرند و قائل به منجی بودن او گشتند و او را مصداق ماشیح موعود دانستند که در آینده‌ای نزدیک باز خواهد گشت و آنان را نجات خواهد داد.

۱۱. این گفتگو در آدرس زیر قابل مشاهده است:

<https://www.youtube.com/watch?v=huq0l64PeO4>.

۱۲. <https://www.thejc.com/opinion/israel-must-use-its-light-to-dispel-the-uns-darkness-itmr9olt>.

دانشگاه بار-ایلان

معرفی مراکز اسلام پژوهی و ایران پژوهی در اسرائیل (۱)

● زهیر دهقانی آرانی

دهه هاست مراکز پژوهشی و دانشگاه‌های بزرگ رژیم صهیونیستی به صورت گسترده در عرصه اسلام پژوهی، شیعه پژوهی و ایران پژوهی مشغول به فعالیت و پژوهش و تربیت متخصص هستند. دانشگاه بار-ایلان، یکی از این مراکز معروف و مهم در این عرصه است.

دانشگاه دارای ده دانشکده در رشته های مختلف انسانی، علوم مذهبی به ویژه مربوط به یهودیت، علوم طبیعی، مهندسی و پزشکی است و در برخی رشته ها - علوم کامپیوتر، علوم مهندسی و فیزیک کاربردی- نیز جزء بهترین ها در منطقه غرب آسیا به شمار می آید. برنامه های درسی این دانشگاه براساس مدل آمریکایی تنظیم شده و می شود؛ بیش از ۷۰ مؤسسه پژوهشی را نیز زیرمجموعه خود دارد و مطابق آمارها تاکنون ۱۳۰ هزار فارغ التحصیل داشته است. تسییی لیونی وزیر خارجه اسبق و نیز یائیر لاپید، نخست وزیر سابق اسرائیل از جمله فارغ التحصیلان معروف این دانشگاه هستند.

دانشگاه بار-ایلان^۱، در شهر رامات گان^۲ در حومه شهر تل آویو^۳ قرار گرفته و به همراه دانشگاه تل آویو یکی از دو دانشگاه مهم این شهر به شمار می آید. بار-ایلان دانشگاهی قدیمی است و در سال ۱۹۵۵ (هفت سال پس از تشکیل رژیم جعلی اسرائیل) پایه گذاری شده است. با این حال چنانکه گفته می شود این دانشگاه، دومین مؤسسه آموزش عالی بزرگ اسرائیل از نظر وسعت دانشجو و فعالیت می باشد. نام دانشگاه برگرفته از نام رابی مئیر بار ایلان، رهبر صهیونیست دینی است که قائل بود باید برنامه های درسی دوگانه (علم دنیوی و علم مذهبی یهودیت) در دانشگاه تدریس شود. این

۱ . Bar-Ilan University.

۲ . Ramat Gan.

۳ . رامات گان یکی از مناطقی است که در جنگ تحمیلی ۱۲ روزه اسرائیل علیه ایران، مورد اصابت مستقیم موشک های ایرانی قرار گرفت و خسارت های بسیاری دید. برخی گزارش ها از هدف قرار گرفتن بخش هایی از این دانشگاه که در خدمت اهداف شوم رژیم صهیونیستی قرار داشت، حکایت دارد که البته به دلیل سانسور شدید حاکم بر این کشور، فعلاً قابل تأیید و رد نیست.

تسبیبی لونی و یائیر لاپید

خاستگاه و دلیل ایجاد دانشگاه

دانشگاه بار-ایلان توسط تعدادی از پژوهشگران یهودی الاصل آمریکایی که گرایشات سنتی و دینی داشتند، پایه‌گذاری گردید. آنها معتقد بودند سنت یهودی باید با فناوری‌ها و دانش علمی مدرن ترکیب شود و برای این کار لازم است همه دانشجویان در رشته‌های مختلف علمی در کنار تحصیل، میراث یهودی را نیز بیاموزند. بنابر این پیشینه و انگیزه، هر دانشجوی این دانشگاه در هر مقطعی لازم است درس‌هایی در مطالعات یهودی بخواند تا فارغ التحصیل بشود (بین ۵ تا ۱۰ درس!) دانشگاه بار-ایلان در راستای هدف پایه‌ای خود، برنامه‌های متنوع دیگری هم برای آموزه‌های یهودیت دارد. (مثلاً یک دوره مطالعاتی فشرده یک ساله با عنوان «برنامه تورات و ادب و انسانیت»)

اسلام‌پژوهی و ایران‌پژوهی در بار-ایلان

مطالعات عربی-اسلامی در بار-ایلان در بخش‌های مختلف آن صورت می‌گیرد. به غیر از دانشکده عربی^۴، دپارتمان مطالعات خاورمیانه^۵ این دانشگاه نیز موضوعات آموزشی و پژوهشی گسترده‌ای در زمینه اسلام‌پژوهی، ایران‌پژوهی و شیعه‌پژوهی دنبال می‌کند و علاوه بر تربیت دانشجو، تحقیقات پرشماری نیز در این موضوع ارائه داده است.

مراکز فوق علاوه بر تربیت دانشجو، نشست‌های علمی و نیز کتب و مجلات متعددی را نیز در موضوعات کاری خود برگزار و منتشر می‌کنند. از جمله نشست‌های قابل توجه در دوره اخیر می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: «عملیات علیه ایران: فروپاشی محور مقاومت؟»^۶؛ «عملیات «نظم نوین» پیامدها و بینش‌ها» (با موضوع تقابل اسرائیل با حزب الله لبنان و ترور شهید سید حسن نصرالله)^۷ و «آیا حمله اخیر حماس در ۷ اکتبر با قوانین جهاد در اسلام سازگار است؟»^۸.

مرکز مطالعات استراتژیک بگین-سادات

یکی از مراکز مهم پژوهشی و اندیشکده‌ای اسرائیل با عنوان مرکز مطالعات استراتژیک بگین-سادات (BESA)^۹ از زیرمجموعه‌های ذیل این دانشگاه می‌باشد. این مرکز که علاوه بر پشتیبانی مستقیم توسط دولت رژیم صهیونیستی، تحت حمایت بخش پشتیبانی ناتودر خاورمیانه نیز هست، تحقیقات بسیار مهمی را در مورد امنیت ملی و سیاست خارجی اسرائیل انجام می‌دهد. پژوهش‌های صورت گرفته توسط این مرکز در قالب‌های مختلفی منتشر و در اختیار نهادهای مرتبط قرار می‌گیرد. توجهی مختصر به لیست این تحقیقات^{۱۰} و کثرت و تنوع آنها، تعجب برانگیز است و شاید بتوان گفت به نوعی همه مسائل پیرامون و مرتبط با رژیم صهیونیستی در زمینه‌های

4 . <https://arabic.biu.ac.il/en>.

5 . <https://middle-east.biu.ac.il/en>.

6 . <https://middle-east.biu.ac.il/he/event/583627>.

7 . <https://middle-east.biu.ac.il/he/event/582224>.

8 . <https://middle-east.biu.ac.il/he/event/31354>.

9 . Begin-Sadat Center for Strategic Studies.

این مرکز توسط توماس هخت کانادایی-یهودی، تأسیس و به مناخم بگین و انور سادات که اولین توافقنامه صلح بین اسرائیل و یک کشور عربی موسوم به پیمان صلح مصر - اسرائیل را امضا کردند، تقدیم شده بود.

10 . <https://cris.biu.ac.il/en/organisations/begin-sadat-center-for-strategic-studies/publications>.

از سلاح‌های هسته‌ای ایران» و «آیا بازدارندگی هسته‌ای اسرائیل می‌تواند از "تسلط تشدید تنش" علیه ایران پشتیبانی کند؟» نوشته پروفیسور لویی رنه پرس و «برنامه هسته‌ای ایران: به کجا می‌رود؟» نوشته سرهنگ بازنشسته، دکتر رافائل اوفک از جمله این تحقیقات و مقالات است. به واسطه سیاست‌ها و سطح کار بالای این نهاد، رهبران ارشد صهیونیستی، مؤسسه‌های مربوط به دفاع و امور خارجی اسرائیل، مطبوعات، جوامع دانشگاهی و رهبران جوامع یهودی در سراسر جهان را تحت تأثیر قرار داده و به‌نوعی آن‌ها را جهت‌دهی می‌کند.

منابع

محمودی، اکبر، اسلام پژوهی در اسرائیل، قم: انتشارات دارالحدیث، ۱۳۹۹.

<https://www.biu.ac.il/en/about-bar-ilan>

<https://www.jewishvirtuallibrary.org/background-and-overview-of-higher-education-in-israel>

https://fa.wikipedia.org/wiki/دانشگاه_برایلان

<https://besacenter.org>

سیاسی، امنیتی، مذهبی و حتی اقتصادی را در بر می‌گیرد. از موضوعاتی همچون قومیت‌ها و فرقه‌ها در ایران گرفته تا موضوعات متنوع در مورد کشورهای منطقه همچون ترکیه، عراق، عربستان و ... همچنین تحقیقاتی در موضوع صنایع نظامی و استراتژی نظامی اسرائیل، منابع آب و انرژی در خاورمیانه، سلاح‌های کشتار جمعی و موارد دیگر. بحث تجزیه ایران، ترکیه، عراق و دیگر کشورهای منطقه نیز در پژوهش‌های این مرکز بازتاب داشته است.

لازم به ذکر است مرکز مطالعات استراتژیک بگین سادات از محققان بین‌المللی بسیاری در پژوهش‌های خود بهره می‌گیرد و بخشی از این تحقیقات را در سایت خود پوشش می‌دهد.^{۱۱} مقالاتی همچون «جنگ با ایران: تعهد قانونی (!) اسرائیل برای جلوگیری

11. <https://besacenter.org/category/mideast-security-and-policy-studies>.

THE PROMISED MAHDI
The Promised Mahdi Cultural Foundation

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سایت انگلیسی بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود

mahdism.net

بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج)

www.mahdaviat.ir

شماره‌های پیشین مجله رصد را می‌توانید در آدرس زیر دنبال کنید:

eitaa.com/westandmahdism2